

Vedro lice

Stjepan LICE, *Zapisi u čovjekovu licu. O egzistencijalnoj vedrini*, Teovizija, Zagreb, 2002., 104 stranice.

Kada bismo tražili pisca kršćanskog nadahnuća na hrvatskom jeziku koji ne odustaje od svoje vokacije pronositelja radosne vijesti i s upornošću djeteta uvijek se nanovo oduševljava otkrićima tajne života i ljubavi, onda bi to sigurno bio Stjepan Lice. U nizu knjiga priča, meditacija i egzistencijalnih razmišljanja, uvijek oslonjenih na mudrost evanđelja i iskustvo, ponekad i bolne, svakodnevice, nastala je i knjiga *Zapisi u čovjekovu licu*, s podnaslovom *O egzistencijalnoj vedrini*, objavljena kao dvadeseti svezak biblioteke "Riječ za dobar dan", zagrebačkog izdavača *Teovizija*.

Očito su i izdavač i autor zaključili kako ovoj knjizi ne treba ni uvoda ni pogovora, budući da je po sebi jasna, a po svojem smještaju u spomenuti niz prepoznatljiva joj je nakana i vokacija. Ako ijedna knjiga spada u niz "Riječ za dobar dan", onda je to ova. Zapravo – to su knjige ovog autora. Stoga ne želimo dodavati nepotrebna objašnjenja, nego samo izraziti radost zbog postojanja ovakvih tekstova, koji u čitatelju bude osjećaj radosti i nade, vedrine i smirenosti. Ako je, kako vele stari, nomen – omen, u ovoj je knjizi ogledalo u kojem se zrcali lice – Lice: jednostavno, blagotvorno, dobrohotno i jasno okrenuto izvoru topline i svjetlosti.

Dragocjenost svakog koraka, mogao bi glasiti autorov moto, da ga je stavio na početak ove zbirke pripovjednih razmišljanja. Koraci čovjeka pronose svijetom, a u njegovo lice "upisuju se svi životni krajolici kojima je prolazio tijelom i dušom" (*Zapisi u čovjekovu licu*, str. 5). Stoga čovjekovo lice govori njemu samom, ali i svakomu tko zna čitati. Za čitanje je potrebno svjetlo. Ponekad je dovoljno samo malo da se može vidjeti, pročitati, progledati. Sjetimo se pomrčine sunca, veli autor, i ne zaboravimo da "svega nekoliko postotaka sunca očuva dan" (*Svega nekoliko postotaka*, str. 17). Opredjeljenje za tih nekoliko postotaka sunca, opredjeljenje za nadu i ljubav, u svijetu u kojem se spoticemo na svakom koraku i strašimo se pred mrakom koji je već odavno krenuo u osvajanje naših staništa, nije zatvaranje očiju pred realnošću, nego fundamentalna opcija, temeljno kršćansko opredjeljenje. Autor to izričito potvrđuje, kad piše: "U nekom trenutku u meni je zasvijetlila misao koja ima snagu opredjeljenja, snagu volje: Neću se suprotstavljati ludostima. Boriti se protiv njih. Neću se iscrpljivati onim što ne prepoznajem životnim. Neću pristati da budem uvučen u nezaustavljiv slijed potkradanja duša i odnosa,

života i smisla... Ludost se ne liječi ludošću. Ludost se može izliječiti, predano liječiti samo ljubavlju. Samo je ljubav put koji vodi kroz život... Može se ljubav činiti odveć bezazlenom ili bespomoćnom, ali upravo je to privid u koji nas ludost nastoji uvjeriti" (*Liječiti ludost ljubavlju*, str. 36).

Ovi su *Zapisi u čovjekovu licu* dosljedan nastavak već objavljenih razmišljanja istog autora. Radi se o pažljivo izabranim i književno doradenim tekstovima, o pričama iz života ispričanima na način razgovora, te se čitatelj odjednom osjeti suputnikom koji s autorom razgovara na putu do ureda, u tramvaju, u ljetno predvečerje na obali mora za vrijeme zasluženoga godišnjeg odmora. Sva ova razmišljanja, sa svom sviješću što je zahtijeva pažljiva ljubav, žele posredovati iskustvo egzistencijalne vedrine, s jedne strane pomoći u uočavanju tragova i znakova, a s druge strane potaknuti na prihvaćanje svakodnevnog, običnog, redovitog, u neprimjetnim koracima života.

Egzistencijalna vedrina koju autor želi posredovati, ali i preporučiti kao lijek, moguća je jedino u osobnom iskustvu vjere. Stoga se autor ne odriče, govoreći o čovjeku, progovoriti i o Bogu, svjedočiti da je Bog "htio doživjeti dodir govora kroz sav ljudski život – od začeca do smrti. Točnije, od začeca do besmrtnosti... Da je Boga moguće posve neposredno dotaknuti i dotičući čovjeka i služeći mu, bdijući zbog njega, mnogi su doživjeli na različite, i jednostavne i silne načine... Ako dobro pronicemo život, bit će nam razgovijetno da živjeti znači dodirivati Boga" (*Dodir čovjeka i Boga*, str. 54).

Ako je istina da "nije moguće biti čovjek preko volje" (*Egzistencijalna vedrina*, str. 65), onda nam ova knjiga svjedoči kako je lijepo biti čovjek kad se to hoće. Tada se otvaraju nova obzorja i stvaraju čudesna ozračja. "Egzistencijalna vedrina može činiti mnoga čuda i u običnostima života razotkrivati neslućene ljepote, jer čovjek po njoj biva osjetljiviji za govor ljubavi kojom je ljubljen" (*Isto*, str. 66).

Kad bismo tražili poantu knjige, vjerojatno bismo se složili da se nalazi u završnom dijelu, *O silini blagog lahora*, u kojem nam se autor predstavlja kao autentični tražitelj putova Duha, kojemu je dano da shvati da "nema čovjeka izvan ljubavi" (str. 97) i da tek onda, "kad ljubimo, gledamo Boga licem u lice. Samo kad ljubimo, mi imamo lice. I naše je lice Duh Sveti" (str. 99). Stoga, "budući da smo urezani u povijest Duha Svetoga, i do nas je da budemo utjeha onima s kojima živimo. I do nas je da, u svoj dosjetljivosti ljubavi, uvijek nalazimo nove razloge i nove načine, nove poticaje za čovječstvo" (str. 101-102).

Ni ovoj knjizi, kao ni brojnim knjigama istog autora ne trebaju preporuke. Dosta je reći da su to "knjige za dušu". Treba, naprotiv, svima nama opomena da ne zaboravimo istine vjere i života što je Stjepan Lice u ovim *Zapisima o egzistencijalnoj vedrini* svjedoči. Treba nam podsjećanja da i onda kad nam se smuči, imamo gdje posegnuti za zdravim napitkom života. O kad bismo tu ponudu prepoznali i odvažili se tim napitkom vjere okrijepiti na putu sazdanom od svakodnevnih sitnih koraka, kako bi naši dani procvjetali trenucima egzistencijalne vedrine.

Ante Mateljan